

Global Trigger Tool

Psykiatrien

Indledning

I 2007 oversatte, testede og tilpassede Dansk Selskab for Patientsikkerhed og Center for Kvalitet, Region Syddanmark, Institute for Healthcare Improvements Global Trigger Tool til måling af patientskade. Dette værktøj var tilpasset voksne patienter under somatisk indlæggelse.

I dette dokument præsenteres et sæt af triggere, der – igen i et samarbejde mellem Dansk Selskab for Patientsikkerhed og Center for Kvalitet, Region Syddanmark – er udviklet til brug for voksne patienter under psykiatrisk indlæggelse. Triggerne er inspireret af triggersæt udviklet af henholdsvis Sveriges Kommuner og Landsting samt Singapores Institute for Mental Health. En foreløbig version af triggerne blev afprøvet med hjælp fra klinikere fra Regionspsykiatrien Viborg-Skive i Viborg og Psykiatrisk Afdeling Odense.

Eventuelle kommentarer til triggerne, herunder forslag til ændringer eller nye triggere, er meget velkomne på mailadressen info@patientsikkerhed.dk.

Sådan anvendes triggerne

En forudsætning for at anvende triggerne er, at man har sat sig ind i Global Trigger Toolmetoden ved at læse manualen, der kan downloades på Dansk Selskab for Patientsikkerheds hjemmeside, og at man har gennemgået træning i metoden som beskrevet i manualen.

Triggerne består alle af en kortfattet definition efterfulgt af en beskrivelse af, hvor i journalen man typisk vil støde på den enkelte trigger, samt hvilke typer af skader triggeren kan pege på. Begge disse beskrivelser skal betragtes som et udgangspunkt, snarere end som en facitliste. Triggeren G13 Øvrige adskiller sig ved alene at have en definition. Denne trigger kan anvendes, når man støder på noget i journalen, som ikke umiddelbart passer på de øvrige triggere. Vær her særligt opmærksom på, at for at det tæller med i beregningen, skal der være sket en fysisk skade.

Triggere

G1 Uventet død	
Definition:	Uventet dødsfald under indlæggelse eller senest 30 dage efter udskrivelse
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Journalen gennemgås nærmere for omstændighederne omkring patientens død
En skade kan være:	Død

G2 Kontakt til somatisk afdeling	
Definition:	Enhver ikke-planlagt patientkontakt til somatisk afdeling indenfor 30 dage før eller efter den aktuelle indlæggelse på psykiatrisk afdeling
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Den aktuelle indlæggelse kan være udløst af en skade, der er påført patienten under forrige indlæggelse. På tilsvarende vis kan kontakt til somatisk afdeling indenfor 30 dage efter udskrivelse skyldes en skade, der er opstået under den psykiatriske indlæggelse. Journalen gennemgås nærmere for eventuelle skader, der kan have ført til kontakt til somatisk sygehus. Såfremt der er tale om en elektiv og planlagt kontakt, skal denne ikke medregnes (for eksempel kontrolbesøg for kendt somatisk lidelse).
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none">• Selvmordsforsøg• Selvskade• Bivirkninger• Fald• Kramper• Forgiftning• Sårskade• Fraktur

G3 Kontakt til somatisk afdeling under indlæggelse

Definition:	<ul style="list-style-type: none">• Overflytning eller ikke-planlagt (herunder ambulant) patientkontakt til somatisk afdeling, herunder Fælles Akut Modtagelse (FAM) eller intensivt afsnit, under indlæggelse på psykiatrisk afdeling• Tilsyn fra somatisk afdeling under indlæggelse på psykiatrisk afdeling
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Enhver form for patientkontakt til somatisk afdeling under indlæggelse. Et journalnotat om, at patienten har været konfereret med en somatisk afdeling, kan ligeledes medregnes under denne trigger. Journalen gennemgås nærmere for eventuelle skader, der kan have ført til kontakt til somatisk sygehus.
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none">• Selvmordsforsøg• Selvskade• Bivirkninger• Fald• Kramper• Forgiftning• Sårskade• Fraktur

G4 Øget observationsniveau

Definition:	Måling af vitale værdier udover ved indlæggelse
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Måling udover ved indlæggelsestidspunkt (primær psykiatrisk journal) af: <ul style="list-style-type: none">• Blodtryk• Puls• Saturation• Temperatur• Respirationsfrekvens• Vurdering af bevidsthedsniveau• Akutte laboratorieprøver Forløbet op til målingen gennemgås i journalen for f.eks.: <ul style="list-style-type: none">• Utilsigtet overdosering eller anden lægemiddelbehandling• Svigtepisoder• Hjerte- eller respirationsstop• Alvorlig infektion (evt. sepsis)• Oversedering• ECT-behandling• Fald• Selvskade
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none">• Selvmordsforsøg• Selvskade• Bivirkninger• Fald• Kramper• Forgiftning• Sårskade• Fraktur

G5 Urin-stix	
Definition:	Urin-stix under indlæggelse ud over rutineprøve på indlæggelsestidspunkt
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Positiv urin-stix for: <ul style="list-style-type: none"> • Leukocytter eller nitrit • Narkotika
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none"> • Cystit • Død • Fald • Forgiftning

G6 Selvmord, selvmordsforsøg eller selvskade	
Definition:	Enhver tilsigtet selvdestruktiv handling i form af selvmord, selvmordsforsøg eller selvskade med fysisk skade til følge
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumenteret sårskade, blå mærker, forgiftning, anden alvorlig kropsskade, selvmordsforsøg eller selvmord eller andre tegn på tilsigtet selvskadende adfærd under indlæggelse • Såfremt patienten genindlægges på grund af selvmordsforsøg eller selvskade indenfor 30 dage efter udskrivelse, gennemgås forrige indlæggelse for tidlige tegn på risikoadfærd • Tilsyn fra somatisk afdeling, ambulans besøg på somatisk afdeling eller indlæggelse på somatisk afdeling • Risikovurdering, eventuelt behov for skærmning
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none"> • Selvmord eller fysisk skade efter selvmordsforsøg og selvskade under indlæggelse er altid en skade

G7 Fald	
Definition:	Fald under indlæggelse
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Fald defineres som en "utilsigtet hændelse, der resulterer i, at en person kommer til at ligge på jorden/gulvet/et andet lavere niveau"*. Frakturer, blødninger, hæmatomer, muskel- eller ledsmerter eller hovedtraume kan være følger efter et fald. Fald uden fysisk skade skal ikke regnes med som en skade.
En skade kan være:	Fald med fysisk skade er altid en skade

*) www.profane.eu.org

G8 Røntgenundersøgelse	
Definition:	Enhver røntgenundersøgelse foretaget under indlæggelse, fraset rutineundersøgelser i forbindelse med udredning
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Henvi sning til røntgen, røntgenbeskrivelse Røntgenundersøgelser, som er rutinemæssige undersøgelser i forbindelse med en pågående udredning, skal ikke betragtes som en positiv trigger.
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none"> • Fald • Hovedtraume • Fraktur • Kontusion • Selvskade

G9 Vold fra medpatient	
Definition:	Patienten har været udsat for fysisk overgreb fra medpatient
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Journalen gennemgås for dokumentation for tegn på fysiske overgreb fra medpatient
En skade kan være:	Fysisk skade som følge af overgrebet kan for eksempel være sårskade eller fraktur

G10 Tvang	
Definition:	Enhver anvendelse af tvang under indlæggelse, herunder fastholdelse, tvangsindlæggelse, tvangsbehandling, tvangstilbageholdelse, tvangsfiksering eller tvangsmedicinering
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Dokumentation af tvang og omstændighederne omkring tvangsforanstaltningen gennemgås nærmere
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none"> • Fysiske skader som for eksempel hæmatomer, fraktur, sårskade, led- eller muskelskader • Trombose • Absces som følge af injektioner • Obstipation • Urinretention

G11 Tryksår	
Definition:	Tryksår er læsioner af hud og underliggende væv forårsaget af længerevarende, uaflastet tryk eller shear (vævsforskydning)
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Beskrivelser af hudskade (f.eks. rødme, tryk, sår o.l.), smerter, sårpleje eller -revision Tryksår inddeles i kategori 1-4 efter dybde*: <ul style="list-style-type: none"> • Kategori 0 hyperæmi, hvor rødmen forsvinder ved fingertryk • Kategori 1 hyperæmi, hvor rødmen ikke forsvinder ved fingertryk • Kategori 2 delhudstab eller bullae-dannelse • Kategori 3 fuldhudstab • Kategori 4 fuldhudstab, der går ned til underliggende knogle, med tab af alle vævslag
En skade kan være:	Tryksår i kategori 1-4, som opstår under indlæggelse, er altid en skade. Såfremt der er tvivl om, hvorvidt tryksåret er opstået under indlæggelse eller ej (hvis patienten for eksempel ikke er undersøgt ved indlæggelsen), tælles det med som patientskade. Kategori 0 medregnes ikke som skade.

*) European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP), 2009. *Pressure Ulcer Treatment Guidelines*. www.epuap.org

G12 ECT-behandling	
Definition:	Patienten har været i behandling med ECT under aktuel indlæggelse eller indenfor 30 dage før eller efter aktuel indlæggelse
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	<ul style="list-style-type: none"> • ECT-journal • Anæstesijournal
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none"> • Tandskader • Skader relateret til anæstesi • Postiktal tilstand • Aspirationspneumoni • Fald • Fraktur

G13 Øvrige	
Definition:	Øvrige forhold der under journalgennemgangen vækker reviewernes opmærksomhed

M1 Behandling med benzodiazepiner eller barbiturater	
Definition:	Enhver behandling (såvel fast ordination som p.n.-ordination) med benzodiazepiner eller barbiturater
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Abstinensbehandling, behandling af delir, behandling med injektion eller klysma
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none"> • Fysisk skade • Krampeanfald • Fald • Respirationsstop

M2 Medicinrelateret overdosering eller forgiftning	
Definition:	Symptomer på overdosering eller forgiftning
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	<p>Journalnotater, der beskriver medicinrelateret overdosering eller forgiftning</p> <p>Polyfarmaci: Behandling med seks eller flere lægemidler på samme tid (inklusive håndkøbsmedicin, naturlægemidler og kosttilskud)</p>
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none"> • Hjertestop • Elektrolytforstyrrelser • Fald • Forgiftning • Obstipation

M5 Litiumbehandling	
Definition:	<p>Lithium-behandling med mindst en af følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S-lithium mere end 0.2 mmol/l over eller under referenceområdet • S-kreatinin > 120 mikromol/l • Kreatininclearance under referenceområdet
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Rysten, diarre, feber, samtidig behandling med diuretika eller smertestillende.
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none"> • Forgiftning • Nyreskade

M6 Behandling med clozapin (Leponex®)

Definition:	Patienten er i behandling med clozapin
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Hyppige og alvorlige infektioner, leukopeni, trombocytopeni, blødningstendens, feber
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none">• Infektioner• Knoglemarvspåvirkning• Langvarig indlæggelse• Død• Obstipation

M7 Behandling med antibiotika

Definition:	Patienten sættes i behandling med antibiotika tidligst 48 timer efter indlæggelse
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Hvis patienten indlægges med en infektion og behandles med antibiotika på indlæggelsestidspunktet, er der ikke tale om en skade med mindre patienten har været indlagt inden for de seneste 30 dage, i hvilket fald den forrige indlæggelse undersøges for eventuel skade. Infektioner opstået tidligst 48 timer efter indlæggelse er pr. definition en skade.
En skade kan være:	Hospitalserhvervet infektion

M8 Behandling med smertestillende medicin

Definition:	Patienten får smertestillende medicin under indlæggelse
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	<ul style="list-style-type: none">• Ordination af smertestillende medicin• Beskrivelse af smerter
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none">• Fald• Skader i forbindelse med tvang• Infektion

M9 S-natrium under 120 mmol/l

Definition:	Patienten får under indlæggelse målt et S-natrium på < 120 mmol/l
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Laboratorieværdier, krampeanfald, bevidsthedssvækkelse
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none">• Krampeanfald• Cerebral skade

M10 S-kalium under 2.5 mmol/l eller over 5 mmol/l

Definition:	Patienten får under indlæggelse målt et S-kalium på under 2,5 eller over 5 mmol/l
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	Laboratorieværdier, hjerterytmeforstyrrelser, hjertestop
En skade kan være:	<ul style="list-style-type: none">• Hjerterytmeforstyrrelser• Hjertestop• Skader efter genoplivning• Død

M11 Måling af blodsukker eller langtidsblodsukker

Definition:	Patienten får under indlæggelse målt blodsukker eller langtidsblodsukker (HbA1c)
Hvad skal jeg kigge efter i journalen?	<ul style="list-style-type: none">• Fysiske symptomer på lavt blodsukker: f.eks. rysten, bleghed, kvalme, irritabilitet, uro, koncentrationsbesvær, bevidsthedsnedsættelse• Fysiske symptomer på højt blodsukker: f.eks. øget træthed, øget tørst, hyppige vandladninger, synsforstyrrelser
En skade kan være:	Hypoglykæmi og hyperglykæmi med fysiske symptomer er en skade, såfremt patienten er kendt med diabetes